

Obec Uzovský Šalgov

Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce

Aktualizácia 2018

06/2018

Obsah

ANALÝZA PROSTREDIA	3
Charakteristika obce Uzovský Šalgov	3
Charakteristika okresu Sabinov	5
STRATEGICKÁ ČASŤ	9
Podnikanie	9
Výstavba a územné plánovanie	10
Bezpečnosť obce	12
Sociálna oblasť	14
Školstvo	15
Šport	17
Kultúra	19
Informačná stratégia	21

Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Uzovský Šalgov je základný programový dokument vypracovaný za účelom riešenia aktuálnych hospodárskych a sociálno-ekonomických problémov s podporou efektívneho využitia všetkých zložiek jeho miestneho potenciálu (socio-ekonomického, prírodného i demografického). Bol vypracovaný na základe zákona o podpore regionálneho rozvoja č. 503/2001 Z. z., ktorý ustanovuje podmienky podpory regionálneho rozvoja a pôsobnosť orgánov štátnej správy, obcí a vyšších územných celkov pri tomto procese. Na základe PHSR je uskutočňovaná podpora regionálneho rozvoja týchto orgánov.

Obec Uzovský Šalgov je súčasťou Prešovského samosprávneho kraja, ktorý je prioritným regiónom na čerpanie finančnej podpory zo štrukturálnych fondov na základe trvalo nepriaznivých ekonomických výsledkov:

- Nízka úroveň hrubého domáceho produktu na jedného obyvateľa
- Vysoká miera nezamestnanosti
- Výrazné disproporcie v regióne
- Zastaralá technická infraštruktúra

Poslaním tohto dokumentu ja navrhnuť systematickú rozvojovú stratégiu zameranú na realizáciu sociálneho a ekonomického rozvoja obce vlastných nefinančných a finančných prostriedkov a podporných prostriedkov zo štrukturálnych fondov a grantov a dotácií.

Plán sociálneho a hospodárskeho rozvoja obce pozostáva z analytickej a strategickej časti.

V analytickej časti sa nachádza podrobná analýza obce a okresu, v ktorom sa obec Uzovský Šalgov nachádza. Je to popis reálnych skutočností a potenciálov, z ktorých sa vytvára strategická časť dokumentu.

Strategickú časť dokumentu si pracovná skupina definovala do ôsmich oblastí života obce:

- Podnikanie
- Výstavba a územné plánovanie

- Bezpečnosť obce
- Sociálna oblasť
- Školstvo
- Šport
- Kultúra
- Informačná stratégia

Jednotlivé oblasti sú definované v troch bodoch:

VÍZIA:

V jednotlivých oblastiach sa poslanci OcÚ a aktívni občania obce Uzovský Šalgov zhodli na vízii obce v danej oblasti, ktorú sme definovali na rok 2010, ako by mala obec v tom roku vyzerat'.

SWOT:

Cez tvorbu SWOT analýz definovali silné a slabé stránky, príležitosti a ohrozenia v danej oblasti. Táto SWOT analýza rozvojového potenciálu poskytuje celkový pohľad na reálnu situáciu v danej oblasti.

OPATRENIA:

Na základe SWOT analýz sa vypracoval systematický zoznam opatrení, ktoré vedú k naplneniu vízie v danej oblasti. Opatrenia boli definované ako krátkodobé, na rok 2007, a dlhodobé na roky 2008 – 2009. Aktualizáciou v roku 2018 krátkodobé na rok 2019 a dlhodobé na roky 2019 – 2022.

ANALÝZY PROSTREDIA

Charakteristika obce Uzovský Šalgov

Adresa:

Obec Uzovský Šalgov

Oblasťný úrad 138

082 61 Ražňany

Počet obyvateľov: 621

Email: uzovskysalgov@pobox.sk, uzovskysalgov@uzovskysalgov.sk

Web: www.uzovskysalgov.sk

Tel: 051-452 18 00

Obec Uzovský Šalgov leží v Šarišskej vrchovine, vo východnej časti Bachurne, v hornej časti západného prítoku Torysy v nadmorskej výške 375 metrov nad morom. Je situovaná v Šarišskom podolí v doline potoka Šalgov.

Priama správa o obci je v listine kráľa z roku 1323, v ktorej Karol Róbert konfirmoval darovaciu listinu z roku 1315. Dedina bola pomenovaná maďarským názvom Totfalu, teda Slovenská Ves, čo vystihovalo skutočnosť, že v dedine bývali slovenskí poddaní, ktorí sa riadili starým domácim právom a nie nemeckým. Pôvodný a trvalý názov dediny, teda Šalgov, sa prvýkrát uvádza v listine o deľbe majetku Tekulovcov z roku 1337 spoločne s názvom Totfalua.

V obci sa nachádzajú vzácne stromy ako sekvojec mamutí (údajne starší ako 400 rokov) a lipové stromoradie okolo hlavnej cesty. Zaujímavosťou sú kaskádovité pospájané rybníky. Cez obec prechádza lesná turistická značková trasa, ktorá spája Sabinov a Branisko.

Obec je plne plynofikovaná, elektrifikovaná, odkanalizovaná a má verejný vodovod. Obec má vydané stavebné povolenie na výstavbu vodovodu a kanalizácie.

Charakteristika okresu Sabinov

Základné údaje

Rozloha – 484 km², v kraji rozlohou – 10. miesto v SR – 35. miesto.

Počet obcí – 41, mestá – 2 (Sabinov, Lipany)

Produktívny sektor

Priemysel

V okrese je málo rozvinutá priemyselná výroba. Priemysel je sústredený v mestách Sabinov a Lipany.

Ekonomický charakter okresu vychádza z priemyselno-poľnohospodárskej základne, v ktorej je zastúpený strojársky, odevný, drevospracujúci, potravinársky a farmaceutický priemysel.

Poľnohospodárstvo

Poľnohospodárska pôda – 25.773 ha z celkovej rozlohy okresu, z toho 13.804 ha orná pôda.

Vhodné podmienky na pestovanie obilnín, hlavne pšenice, jačmeňa, ovsu, strukovín, repky ozimnej, zemiakov a krmovín pre živočíšnu výrobu a ovocinárstvo.

Živočíšna výroba – hlavne na chov hovädzieho dobytku, ošípaných a oviec.

Lesné hospodárstvo

Lesy rozloha – 17.839 ha. Vlastníctvo: štátne lesy 7.450,5 ha, obecné 1.732,64 ha, urbárske 5.762,43 ha, súkromné 2.701,88 ha a cirkevné 191,51 ha.

Stavebníctvo

Stavebnou výrobou v okrese sa zaoberajú rôzne súkromné stavebné organizácie.

Ľudské zdroje

Miera nezamestnanosti k 31.12.2017 v okrese Sabinov bola 12,20 %

Zdroj: Úrad práce sociálnych vecí a rodiny v Sabinove

Školstvo

37 materských škôl, 36 základných škôl (vrátane špeciálnych), 2 základné umelecké školy, 2 gymnáziá, 1 združená stredná škola, 1 obchodná akadémia, 1 SOU

Zdroj: Krajský školský úrad Prešov k 10.2006

Zdravotníctvo, soc. zariadenia

Poliklinika bez lôžkovej časti Sabinov a 7 privátnych obvodných zdravotných stredísk

100 % zastúpenie neštátnych obvodných lekárov

9 lekární

Soc. zariadenia:

Denný stacionár pre telesne postihnuté deti v Lipanoch

Azylový dom Mládež pre opustené matky s deťmi v Sabinove

Charitný dom pre prestárlych občanov v Lipanoch

Detský domov Slon Šarišské Michaľany

Cestná sieť

Okresom prechádza štátna cesta I/68 v celkovej dĺžke 26,6 km na trase Prešov – Stará Ľubovňa. Ostatné štátne cesty sú zaradené do III. triedy a ich celková dĺžka je 144,3 km. Dĺžka miestnych komunikácií v okrese je 176 km, z toho 133 km živičných, 28 km štrkových a 15 km nespevnených.

Elektrické siete

Zásobovanie elektrickou energiou je z hlavného 110 kW rozvodu Lemešany – Prešov a Spišská Nová Ves – Lipany v sekundárnej sieti. Rozvody v okrese sú zabezpečené 22 kW.

Energetická situácia v okrese je neuspokojivá. Zo 43 miest a obcí len 20 obcí má dostačujúci príkon a rozvod elektrickej energie, čo je na 46,5 %.

Životné prostredie

Sabinovský okres patrí medzi regióny s menej narušeným životným prostredím. Najviac je znečistené ovzdušie, a to popolčekom, ktorý tvorí 98 % všetkých vypustených emisií.

Rieka Torysa, ktorá preteká celým okresom, je z hľadiska znečistenia zaradená do IV. triedy. Je kontaminovaná odpadovou vodou. Existujúce zdroje pitnej vody v hornej časti toku distribuovanej prostredníctvom vodovodného systému Slavkov – Prešov si vyžadujú

stálu zvýšenú ochranu proti znečisteniu. Vodovodom Slavkov – Prešov je pitnou vodou zásobovaný okres Sabinov a časť okresu Prešov.

Chránené územia sú NPR Čergovský Minčol s rozlohou 171,08 ha, PR Bišár – Tichý Potok s rozlohou 1,674 ha, NPR Hradová Hora – Bodovce s rozlohou 13,49 ha, PR Valaská Voda – Bajerovce s rozlohou 14, 4279 ha, a PR Bradlové pásmo – Kamenica s rozlohou 20,1214 ha. Taktiež sa plánuje nadregionálne vytvorenie biocentier Levočských vrchov, oblasť Tichého Potoka sú tu kompaktné lesné porasty, vrcholové a svahové vrchy.

Podľa geomorfologického členenia je územie okresu Sabinov súčasťou alpsko- himalájskej sústavy, podsústavy Karpaty, provincia Západné Karpaty (Čergov, Spišsko-Šarišské medzihorie, Bachureň, Levočské vrchy a Šarišská vrchovina).

Ekonomická analýza okresu Sabinov

Hodnoty indexu regionálneho podnikateľského prostredia:

Sabinov: 44,03

Ekonomická aktivita: 79

Infraštruktúra: 74

Ľudské zdroje: 56

Verejná správa: 15

Index regionálneho podnikateľského prostredia (IRPP) je súhrnným číslom, ktoré hovorí o kvalite podnikateľského prostredia v regiónoch SR. Kombinuje hodnoty vybraných štatistických ukazovateľov s výsledkami dotazníkového prieskumu. Index je zložený zo štyroch hlavných subindexov: Ekonomická aktivita, Infraštruktúra, Ľudské zdroje a Verejná správa. Okrem uvedených subindexov ovplyvnili finálnu hodnotu IRPP každého okresu odpovede podnikateľov na otázku, ako sú vo všeobecnosti spokojní s podmienkami podnikania v ich regióne. Zdroj: Trend

STRATEGICKÁ ČASŤ

SWOT analýzy a opatrenia

PODNIKANIE

Vízia: Obec s dobrými podmienkami pre malých a stredných podnikateľov

SWOT:

Silné stránky

- Vlastníctvo budov
- Vysporiadané pozemky
- Výhodné podmienky pre poľnohospodárstvo
- Existencia rybníkov

Slabé stránky

- Geografická poloha obce (priemysel)
- Dopravná infraštruktúra
- Slabá kúpna sila obyvateľstva
- Obec nemá územný plán
- Obec nevlastní stavebné pozemky

Príležitosti

- Hospodársky dvor
- Rybníky
- Nevyužívané budovy – sýpka
- Fondy
- Vytvorenie mikroregiónu
- Skúsenosti miestnych obyvateľov zo zahraničia
- Vzdelaní ľudia
- Infokanáľ o voľných plochách a budovách

Ohrozenia

- Migrácia vzdelaných ľudí
- Neochota vlastníkov budov a pozemkov predať svoj majetok na podnikanie

Opatrenia na rok 2018 – 2022:

- Územný plán obce spracovať
- Pokračovať so zveľadovaním rybníkov a spracovať štúdiu využitia
- IBV pre mladé rodiny z obce

VÝSTAVBA A ÚZEMNÉ PLÁNOVANIE

Vízia: Kvalitná občianska vybavenosť, schválený územný plán obce

SWOT:

Silné stránky

- Vlastníctvo budov
- Existencia rybníkov

Slabé stránky

- Úzke cesty bez chodníkov

Príležitosti

- Vzdelanie v oblasti projektového manažmentu
- Fondy a granty
- Využívanie alternatívnych foriem energie
- Obecné kompostovisko
- Spolupráca so správcom tokov
- Protipožiarna prevencia
- Rybníky
- Nevyužívané budovy

Ohrozenia

- Povodne
- Výstavba v zóne ohrozenia
- Padajúce konáre na komunikácie

Opatrenia na rok 2019

- Doplniť materiálne zabezpečenie proti povodni (vrecia, piesok, lopaty) a zabezpečiť priestor na ich uskladnenie (Zodpovedný starosta)
- Vyzvať správcu tokov na prečistenie toku v obci (V spolupráci so starostami obcí v regióne, Zodpovedný: Starosta obce)

Opatrenia v rokoch 2018 – 2022

- Rekonštrukcia KD -dokončiť
- Príprava oddychovej zóny pri rybníkoch
- Vybudovanie obecného kompostoviska
- Rekonštrukcia mostu na „Varlaz“ -oprava
- Šatňa rozhodcovia
- Cyklochodník do Sabinova
- Dostavba komunikácie „Halaštov“
- IBV pre mladé rodiny z obce

BEZPEČNOSŤ OBCE

Vízia: Bezpečná obec, technicky a materiálne zabezpečená proti živelným pohromám, požiarom a kriminalite

SWOT:

Silné stránky

- Blízkosť profesionálneho HZ v Sabinove
- Nízky počet marginalizovaných občanov
- Spolupráca s OOPZ Jarovnice

Slabé stránky

- Úzke cesty bez chodníkov
- Zlý technický stav časti miestnych komunikácií
- Neudržiavané vodné toky
- Nízky počet vriec a zásob piesku v prípade povodne
- Chýbajúce ťažké mechanizmy v prípade ohrozenia obce

Príležitosti

- Spolupráca so správcou tokov
- Protipožiarna prevencia
- Fondy a granty
- Spolupráca s Červeným krížom
- Spolupráca so združením DOMKA
- Spolupráca s FK Uzovský Šalgov

Ohrozenia

- Poloha obce
- Výstavba v zóne ohrozenia
- Padajúce konáre na komunikácie

Opatrenia na rok 2018-2022:

- Vyzvať správcu tokov na prečistenie toku v obci (V spolupráci so starostami v regióne, Zodpovedný: Starosta obce)
- Vyhľadanie organizácií v blízkosti obce na spoluprácu pri živelných pohromách (ťažké mechanizmy)
- Orezanie líp pri komunikácii (Zodpovedný: Starosta OcÚ)

Opatrenia v rokoch 2018 – 2022

- Orez obecných stromov
- Rekonštrukcia časti cesty od štátnej cesty po kaštieľ

SOCIÁLNA OBLASŤ

Vízia: Obec, ktorá vytvára podmienky pre dôstojný život seniorov, zdravotne postihnutých a sociálne slabších spoluobčanov

SWOT:

Silné stránky

- Spolupráca s obvodným lekárom (donáška liekov, meranie tlaku)
- Kultúrne podujatia pre dôchodcov
- Spolupráca s Červeným krížom
- Bezbariérový vstup do MŠ

Príležitosti

- Posilnenie spolupráce s Červeným krížom

Slabé stránky

Slabé stránky

- Absencia pobytového zariadenia pre seniorov

Ohrozenia

- Migrácia mladých ľudí za prácou
- Chýbajúce finančné prostriedky na zabezpečenie opatrovateľskej služby
- Demografický vývoj

Opatrenia v rokoch 2018 – 2022

- Zvážiť možnosť zariadenia pre starých občanov – tzv. podporované spoločné bývanie
- Spracovať komunitný plán sociálnych služieb
- Nadalej sprostredkovať stravu seniorom
- Vytvárať podmienky na zaradenie znevýhodnených občanov do pracovného života

ŠKOLSTVO

Vízia: Obec, v ktorej sú zabezpečené kvalitné podmienky pre získanie základného vzdelania

SWOT:

Silné stránky

- Existencia budovy škôl vo vlastníctve obce
- 100% kvalifikovanosť pedag. pracovníkov
- Poloha škôl (centrum obce)
- Dobré materiálno-technické vybavenie škôl
- Absencia marginalizovaných skupín obyvateľstva

Príležitosti

- Využitie grantov a fondov na vybudovanie ihriska popr. telocvične
- Vzdelanie v oblasti projektového manažmentu
- priestoru získať priestory na cvičenie

Opatrenia na roky 2018 – 2022

- Rekonštrukcia strechy a zateplenie ZŠ, rekonštrukcia elektrických rozvodov
- Zriadenie telocvične
- Modernizácia PC
- Oprava komínov a maľovanie strechy MŠ

ŠPORT

Vízia: Obec s dobrými podmienkami pre rozvoj športu pre všetky vekové kategórie

SWOT:

Silné stránky

- Pekné futbalové ihrisko
- Dobré futbalové družstvo
- Talentovaní žiaci futbalového oddielu
- Existencia šatní na ihrisku
- Záujem aj o iné športy (basketbal, tenis, kulturistika, hokej, korčuľovanie)
- Rybník – existencia ľadovej plochy
- Záujem o turistiku
- Existencia turistických chodníkov do širokého okolia obce
- Záujem o beh na lyžiach

Ohrozenia

- Povodne
- Migrácia mládeže a strednej generácie za prácou mimo regiónu

Príležitosti

- Fondy a granty
- Talentovaní žiaci
- Využitie rybníkov na ďalšie športové aktivity

Opatrenia na roky 2018 – 2022

- Zavlažovanie futbalového ihriska
- Šatne pre rozhodcov na futbalovom ihrisku
- Detské ihrisko
- Workoutové ihrisko
- Cyklochodník do Sabinova

KULTÚRA

Vízia: Obec s dostatkom kultúrnych podujatí pre všetky vekové kategórie

SWOT:

Silné stránky

- Existencia kostolného zboru
- Nadané deti navštevujúce ZUŠ
- Existencia DOMKY
- Spolupráca s Červeným krížom
- Lídri v kultúre
- Nadané deti v MŠ a ZŠ
- Spolupráca s OcÚ
- Existencia podujatia „Deň šalgovskej rodiny“ – pokračovanie je ŠCR
- Existencia remeselníkov v obci

Príležitosti

- Fondy a granty
- Mládež

Opatrenia na roky 2018 – 2022

- Kalendár podujatí na celý rok spracovaný v spolupráci: Obec, Červený kríž, FK, Domka, ZŠ, MŠ
- Podpora tradičných remesiel aj iných ručných prác (moderné) – krúžok alebo ukážka

INFORMAČNÁ STRATÉGIA

Vízia: Obec s dobrým informačným systémom

SWOT:

Silné stránky

- Existencia vývesnej tabule
- Existencia obecného rozhlasu
- Spolupráca s farským úradom
- Existencia vlastnej webovej stránky

Slabé stránky

- Absencia obecného občasníka
- Absencia účtu na sociálnych sieťach

Príležitosti

- Kvalitný interaktívny web obce
- Skúsenosti okolitých obcí s obecnými novinami

Ohrozenia

- Personálne zabezpečenie všetkých informačných kanálov (web, noviny, sociálne siete...)

Opatrenia na roky 2018 – 2022

- Obecný občasník
- Orientačné značenie v obci
- Rekonštrukcia obecného rozhlasu – systém Florián alebo SMS hlásnik
- Lepšie pokrytie mobilných operátorov

Plán sociálneho a hospodárskeho rozvoja obce Uzovský Šalgov.

Spracoval: Obec Uzovský Šalgov v spolupráci so Združením obcí hornej Torysy.

Predpokladaná aktualizácia: September 2022

Aktualizované 06/2018